

Revideret vision for Rådet for Sociale Investeringer (februar 2025)

Sociale investeringer er investeringer i sociale indsatser, der kan løse sociale problemer på en ny måde. De kan være en spændende vej fremad i forhold til udvikling af løsninger på komplekse sociale udfordringer. De kan være med til at styrke nytænkning, tidlig indsats og samarbejde på tværs af sektorer.

Sociale investeringer kan være katalysatorer for nytænkende og evidensbaserede sociale indsatser og en ny ramme for langsigtede og helhedsorienterede investeringer med henblik på at forebygge sociale problemer og finde løsninger på eksisterende udfordringer.

Sociale investeringer har fokus på den dobbelte bundlinje ved at forbedre borgernes livssituation og samtidigt nedbringe de offentlige udgifter. Med indsatser rettet mod bedre livskvalitet og sunde fællesskaber bidrager sociale investeringer til et mere socialt bæredygtigt samfund, der tager ansvar for mennesker med svære vilkår. Sociale investeringsprojekter foregår typisk i samarbejde med blandt andre civilsamfundsorganisationer og investorer, herunder filantropiske fonde. Det kan være forebyggende indsatser eller indsatser overfor borgere, der allerede har konkrete udfordringer. Sociale investeringer er at betragte som et supplement til kommunens generelle indsats over for borgerne, og ligger derfor udover den lovpligtige indsats, som kommunen skal tilbyde borgerne.

Den offentlige sektor i Danmark bruger mere end 60 mia. kr. om året på det sociale område (2023). I Aarhus Kommune var der i 2023 bruttoudgifter på det specialiserede socialområde på 4,1 mia. kr. Hvis nytænkning og nye innovative (forebyggelses-)indsatser til borgerne kan hjælpe borgerne til en bedre livssituation og mindre behov for støtte vil der derfor være mange penge at spare på de offentlige budgetter.

Dilemmaer for Rådet for Sociale Investeringer

Rådet for Sociale Investeringer er sat i verden for at gennemføre sociale investeringer på det brede velfærdsområde i Aarhus Kommune. Der er dog en række dilemmaer forbundet hermed:

- Der skal som udgangspunkt investeres i evidensbaserede og afprøvede indsatser - investeringer, hvor der er mulighed for tilbagebetaling med afkast, hvis de ønskede resultater opnås. Men Rådet har også et ønske om at give mulighed for at afprøve nye, innovative løsninger, og at modne markedet for sociale investeringer. Det vil dog ofte ikke være muligt at lave en decideret social investering for disse nye innovative løsninger, og investeringer i disse må derfor ofte forventes at have karakter af donation. I disse tilfælde vil penge hertil ikke kunne gen-investeres.
- Rådet for Sociale Investeringer kan ikke igangsætte en social investering i kommunen uden at have forvaltningen med, da der til en given investering skal være et budget, som kan og vil betale for indsatsen, hvis den lykkes. Når effekten viser sig, skal investorerne have sine penge tilbage.
- Aarhus Kommune er så stor en organisation, så hvis en given investering giver en klar besparelsesmulighed, vil kommunen uden videre selv kunne iværksætte den og høste besparelsen. Her er der ikke brug for risikoafdækning. Det gælder især på beskæftigelsesområdet, hvor der for borgere tæt på arbejdsmarkedet kan investeres i indsatser med en så kort tilbagebetalingsperiode, at det kan håndteres inden for de almindelige, kommunale budgetter.

Økonomi

Aarhus Byråd har prioriteret 48 mio. kr. til, at Rådet for Sociale Investeringer kan driftes og igangsætte sociale investeringer, og byrådet har forudsat, at dette set-up kan opretholdes i en 10-årig periode.

Vores strategi

Med afsæt i ovenstående dilemmaer og økonomiske rammer ønsker vi, at nedenstående strategi skal være retningsgivende for vores investeringer. Vi vil løbende vurdere, om den skal justeres.

- Vi vil bidrage til at understøtte kommunens velfærdsområder og byrådets strategiske målsætninger ved at arbejde med at finde nye løsninger på udfordringer, som er vanskelige at løse for kommunen alene.
- Vi vil igangsætte sociale investeringer, der primært har fokus på at finde løsninger på mere komplekse sociale udfordringer, der kommer de mest udsatte borgere til gavn, men vi vil også være åbne overfor at afprøve nye, innovative løsninger på det brede velfærdsområde.
- Vi vil arbejde for at igangsætte sociale investeringer i samarbejde med andre investorer for at få investeringskapitalen til at strække så langt som muligt.
- Vi vil være med til at udvikle nye løsninger, som kommunen efterfølgende kan implementere i sin generelle indsats.
- Vi vil bidrage til at modne markedet for sociale investeringer ved at samarbejde med eksterne investorer, leverandører og filantropiske fonde og vil i dialog med relevante parter på området, fx DSI og KL, medvirke til at gøre rammebetingelserne for sociale investeringer bredere. Det er samtidig vigtigt, at vi samarbejder med både staten og regionerne om sociale investeringer, da det tværgående samarbejde mellem myndigheder er særligt vigtigt for, at arbejdet med sociale investeringer giver værdi og bliver udbredt i hele landet.
- Vi vil kommunikere bredt om vores indsatser og resultater og om de muligheder og udfordringer, som vi ser.
- Vi vil efter behov afholde rundbordssamtaler og eventuelt konferencer med potentielle samarbejdspartnere med henblik på at få nye ideer og udvikle og udbrede sociale investeringer.
- Vi ønsker at sætte fokus på investeringsområder, der er befordrende for et (kommende) voksenliv med mulighed for en tæt arbejdsmarkedstilknytning. På den baggrund vil vi fremover igangsætte sociale investeringer inden for nedenstående fem hovedområder:
  - Bedre hverdag for børn med særlige behov
  - Flere unge i job og uddannelse
  - Bedre hverdag for aarhusianere med psykisk sygdom
  - Flere hjemløse i egen bolig
  - Flere i udsatte boligområder skal i uddannelse, job og være aktive medborgere

Hovedområderne er temaer, der er plukket fra eksisterende politikker og målsætninger i Aarhus Kommune, så vi bedst muligt kan bidrage til at understøtte kommunens velfærdsområder og skabe synergi i forhold til både samarbejde og effekt.

Metode

Vi vil arbejde på forskellige måder med sociale investeringer. Typisk vil vi igangsætte sociale investeringer, hvor vi på vegne af kommunen risikoafdækker for at afprøve nye indsatser, metoder og samarbejder, og hvor kommunen derfor først betaler for indsatsen, hvis den har en effekt. Før der kan igangsættes en social investering, udvikles grundlaget for en social investering i et fællesskab mellem projektets parter.

Vi vil foretage vores investeringer i et tæt samarbejde med kommunens forvaltninger og vil i videst muligt omfang række ud til alle former for samarbejdspartnere, herunder Den Sociale Investeringsfond (DSI), staten og regionerne, andre kommuner, KL, civilsamfundsorganisationer, foreninger, filantropiske fonde, Den Sociale Kapitalfond Effekt, øvrige investorer samt forskere og vidensinstitutioner. Parterne kan i fællesskab bidrage med forskellige kompetencer og økonomiske muligheder, der kan hjælpe med at udbrede kendskabet til sociale investeringer og lette samarbejdet på tværs af myndighedsområder, sektorer m.v.

Vi vil bl.a. arbejde med at lave et *udbud* eller et *call* på et eller flere af rådets fem hovedområder, hvor vi efterspørger leverandører, der med indsatser kan give konkrete effekter på et område. Vores intention er herved at få en bredere dialog med alle interessenter på området, herunder civilsamfundsinstitutioner, socialøkonomiske virksomheder og kommunale forvaltninger, og vi håber, at vi herved kan bidrage til at modne markedet for sociale investeringer yderligere. Vi afprøvede denne metode for første gang i efteråret/vinteren 2021-2022 på området 'Bedre hverdag for aarhusianere med psykisk sygdom'. Vi fik 12 gode bud på samarbejder og endte i sidste ende med at igangsætte to sociale investeringer. Det var en spændende indgangsvinkel til nye leverandører og samarbejdsmuligheder, og den første læring fra call'et er, at vi skal sikre et større budget til indsatserne end de 3 mio. kr., vi stillede til rådighed i dette call.

En del af leverandørerne og deres nye tiltag på det sociale område er endnu ikke modne til, at der kan foretages egentlige sociale investeringer. Idéerne kan dog være gode og innovative, men en social investering med konkrete krav om resultatbetaling vil være vanskelig at lave, og de administrative transaktionsomkostninger vil være for store at sætte i gang. Vi vil dog gerne bidrage til at modne indsatser og opbygge leverandørernes kapacitet, så derfor ønsker vi inden for Rådets samlede økonomi at prioritere op til 0,6 mio. kr. årligt hertil. Herved kan vi give mindre organisationer en donation til at afprøve innovative, uprøvede løsninger med et beløb op til 100.000 kr. ud fra en konkret vurdering. Vi vil sideløbende opbygge et samarbejde med forskellige filantropiske fonde, der allerede i dag har fokus på projektmodning og kapacitetsopbygning. Vi håber, at vi herved i fællesskab kan medvirke til at udvikle gode indsatser til gavn for udsatte borgere.

For yderligere at bidrage til at modne markedet vil vi have et særligt fokus på at række ud til andre myndigheder. Vi skal have bredt interessen for sociale investeringer ud til både regioner og staten med henblik på at få disse sektorer til at indgå i de sociale investeringer, der igangsættes, så vi kan forbedre data-adgangen, og så de potentielle økonomiske gevinster i disse sektorer også kan indgå i beslutningsgrundlaget og bidrage til tilbagebetalingen i sociale investeringer. Foreløbigt har vi noteret os, at der er oprettet en statslig outcomefond på linje med den, der er i Aarhus Kommune. Den vil kunne tages i anvendelse for at betale for statslige og regionale effekter.

Vi ønsker ligeledes et tættere samarbejde med filantropiske fonde og vil undersøge, om bidrag fra filantropiske fonde eventuelt kan indgå i resultatbetalingen for en social investering i de tilfælde, hvor der er indeholdt bløde effekter som fx forbedret trivsel og livskvalitet, lavere skolefravær eller blot meget lange tidshorisonter, som gør det vanskeligt at finde konkrete kommunale budgetposter, som kan betale for effekterne.